

Morkkiksen hoitoa

Eurooppalaiset siirtolaiset ovat vuosisatoja tuhonneet uusien mantereiden alkuperäiskansoja ja niiden kulttuureita. Maat ja vedet otettiin armotta omaan käyttöön. Palkaksi annettiin alkoholia ja perustettiin reservaatteja.

Pohjois-Amerikassa brittiläisperäiset maahanmuuttajat tappelivat intiaaneja vastaan. Toimintaa ihannoitiin, ja sen ympärille kehkeytyi tuottoisaa viihdebisnestä. Luin minäkin lapsena huumaantuneena sarjakuvia Tex Willeristä ja Pecos Billistä. Valkoinen voitti aina. Intiaanisankareita olivat vaan valkoisten puolelle siirtyneet.

Etelä-Amerikan alkuasukkaita kohdeltiin vielä paljon raaemmin, mutta siitä ei juuri meillä kirjoitettu. Espanjalais- ja italiaperäiset machot tuhosivat kokonaisia kansoja ja vieläpä herkuttelivat raakuuksilla.

Australiassa Euroopasta tulleet siirtolaiset eivät ihan heti joutuneet kahnauksiin aboriginaalien kanssa. Manner on valtava ja tilaa näytti riittävän. Myöhemmin sielläkin tunkeuduttiin alkuasukkaiden aluille ja selkkaukset olivat selvät.

Uudessa-Seelannissa siirtolaiset tappelivat maorien kanssa, jotka itse asiassa eivät olekaan saarten ensimmäisiä asukkaita. Toisin kuin Amerikassa ja Australiassa Uudessa-Seelannissa saatiin aikaan maorien ja brittien kesken jonkinlainen sopimus, jolla maat ja oikeudet jaettiin. Mutta jouduttiin sielläkin tappelemaan ja lopulta maahanmuuttajat voittivat.

Samantyyppisiä sankarillisia valloitustarinoita löytyy myös Kaukoidästä ja Afrikasta, mutta niistä ei Euroopan pohjoiskolkissa paljoakaan tiedetä.

Nyttemmin uusilla mantereilla on alkanut moraalinen kankkunen, vieläpä aika ärjy. Vääryydet halutaan hyvittää. Alkuperäisiä kieliä opetetaan, heimojen jäsenille taataan erityiskiintiötä koulutuksessa ja annetaan pikkuisen maatakin. Amerikkojen, Australian, Uuden-Seelannin museot ovat tulvillaan alkuperäiskansojen kulttuuria.

Mutta kannettu vesi ei tunnu pysyvän kaivossa. Rahalla ja hyysäyksellä ei onnistuta poistamaan vakavia sosiaalisia ongelmia. Kulttuurien juuret ovat jo surkastuneet, eikä pyyteetönkään apu enää näytä auttavan.

Esimerkiksi Uudessa-Seelannissa maorit saavat kaikkia mahdollisia etuja. Koulutukseen taa-taan kiintiöllä etusija, asunto annetaan ilman vakuuksia ja töissä voi kekkuloida miten vaan. Tulokset eivät ole mairittelevia.

Lueskelin viikon kanadalaisia laatu-lehtiä. Eskimoalueella pari pikkupoikaa vietti yönsä ulkosalla, koska eivät sietäneet vanhempiaan. Lehdet revittivät asiasta sivuittain juttuja suurista sosiaalisista ongelmista. Pitäisi rakentaa parempia teitä ja asuntoja. Ihannoitiin, kuinka hienosti asiat ovatkaan tanskalaisessa Grönlannissa. Kanadan pääministeri Harper matkusti Nunavutin territorion pääkaupunkiin Iqaluitiin selvittelemään.

Kuinka ollakaan, pääministerin tiedotteessa kerrottiin, että rakentavia neuvotteluja oli käyty Nunavutin pääkaupungissa Iqualuitissa. Tiedotteesta nousi myrsky. Oikein kirjoitettuna pääkaupungin nimi sikäläisellä kielellä merkitsee paikkaa, jossa on paljon kalaa. Pääministerin tiedotteessa kaupungin nimi oli vahingossa kirjoitettu siis Iqualuit. Ylimääräisen u:n takia se merkitseekin suurin piirtein pyyhkimätöntä pylyä.

Siinä sosiaaliset ongelmat unohtuivat.

pajen